Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15900

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i, hastalar?n cerrahi bir i?lem öncesinde ve sonras?nda ya?ad?klar? spesifik kayg? düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? veya kullan?lm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, genel kayg? durumundan ziyade, ameliyat sürecinin kendisine (anestezi, a?r?, iyile?me süreci ve sonuçlar) odaklanan endi?eleri hedef al?r. Ölçek, özellikle Karanci ve Dirik (2003) taraf?ndan acil cerrahi hastalar?nda preoperatif ve postoperatif kayg?n?n belirleyicilerini inceleyen çal??mada kullan?lm??t?r. Ölçe?in geli?tirme süreci ve detayl? psikometrik özellikleri, birincil kaynak alanlar?nda belirtilmemi?tir, ancak referans gösterilen makale ba?lam?nda de?erlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ameliyat, Kayg?, Ameliyata Özgü Kayg?, Preoperatif Kayg?, Postoperatif Kayg?, Acil Cerrahi, Psikometri

Yazarlar

Karanci, A. N., Dirik, G.

Amaç

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i'nin temel amac?, cerrahi prosedürle do?rudan ili?kili olan bili?sel, duygusal ve fizyolojik endi?eleri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu spesifik ölçüm, klinisyenlerin ve ara?t?rmac?lar?n, hastan?n genel kayg? seviyesinden ba??ms?z olarak, ameliyatla ilgili korkular?n? ve stres faktörlerini belirlemesine olanak tan?r.

Bu ölçek, özellikle acil cerrahi gibi yüksek stresli durumlarda kayg?n?n ?iddetini öngörmek ve müdahale stratejileri geli?tirmek için kritik bir öneme sahiptir. Karanci ve Dirik'in (2003) çal??mas?, ameliyat öncesi ve sonras? kayg?y? tahmin eden faktörlerin anla??lmas?na katk?da bulunmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, durum kayg?s?n?n cerrahi ba?lamda özelle?mi? bir alt kümesini, yani durumsal kayg?y? ölçmektedir. Ölçülen psikolojik yap?, hastan?n ameliyat öncesinde hissetti?i belirsizlik, kontrol kayb?, fiziksel zarar görme korkusu ve anesteziye ili?kin endi?eler gibi cerrahiye özgü tehdit alg?lar?na odaklan?r.

Bu araç, hastan?n cerrahi deneyimine yönelik beklentilerini ve bu beklentilerin yaratt??? duygusal

ARABPSYCHOLOGY.COM

yükü nicelle?tirmeye çal???r. Bu yap?, genel kayg? ölçeklerinden farkl? olarak, ameliyat?n spesifik a?amalar?na ve sonuçlar?na yönelik duyarl?l?k göstermelidir.

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik (Validity) bilgileri, kaynak alanlarda detayl? olarak sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in akademik bir dergide yay?mlanm?? olan Karanci ve Dirik (2003) ara?t?rmas?nda kullan?lmas?, içerik geçerli?inin ve yap?n?n ölçülen kayg? türüyle tutarl?l???n?n önceden test edilmi? oldu?unu dü?ündürmektedir.

Tipik olarak, ameliyata özgü kayg? ölçeklerinin geçerli?i, di?er genel kayg? ölçekleri (örne?in, STAI) ile korelasyonlar (yak?nsak geçerlik) ve ameliyat sonuçlar? veya hastane kal?? süresi gibi klinik göstergelerle ili?kiler (ölçüt geçerli?i) arac?l???yla gösterilir. Bu spesifik ölçek için detayl? geçerlik katsay?lar?na eri?ilememektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik (Reliability) verileri de kaynak metinde eksiktir ('-'). Güvenirlik, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder.

Bir ölçe?in güvenirli?i genellikle Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s?, test-tekrar test güvenirli?i veya yar?ya bölme yöntemi ile de?erlendirilir. Akademik kullan?m ba?lam?nda, bu tür bir ölçe?in kabul edilebilir bir iç tutarl?l?k katsay?s?na (genellikle 0.70 veya üzeri) sahip olmas? beklenir. Bu verilerin eksikli?i, ölçe?in ba??ms?z ara?t?rmalarda kullan?lmadan önce dikkatli bir ?ekilde de?erlendirilmesini gerektirir.

Faktör Analizi

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i'nin faktör yap?s?na dair spesifik bir bilgi kaynakta bulunmamaktad?r. Ölçe?in, ameliyatla ili?kili kayg?n?n çe?itli boyutlar?n? (örne?in, anestezi korkusu, a?r? korkusu, ölüm korkusu) ölçmek üzere çok boyutlu bir yap?ya sahip olmas? veya tek bir genel "Ameliyat Kayg?s?" faktöründen olu?mas? mümkündür.

E?er ölçek geli?tirme a?amas?nda kapsaml? bir faktör analizi yap?lm??sa, bu analiz, ölçe?in maddelerinin teorik olarak hedeflenen alt boyutlara uygun olarak grupland???n? ortaya koymal?d?r. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen temel kan?tlardan biridir.

Enstrüman

Test Type: Geli?tirme (Bir akademik çal??ma ba?lam?nda özelle?tirilmi? veya kullan?lm??)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir. Tipik olarak, Likert tipi derecelendirme (örne?in, 4 veya 5 puanl?) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Cerrahi operasyon geçirecek hastalar

Age Group: Yeti?kinler (Karanci ve Dirik, 2003 çal??mas?na göre)

Population Details: Acil cerrahi hastalar? (Karanci ve Dirik, 2003 çal??mas?n?n ba?lam?)

Test Methodology: Öz bildirim ölçe?i

Anahtar Kelimeler

Kayg? Ölçümü, Cerrahi Stres, Hastane Psikolojisi, Preoperatif De?erlendirme, Durumsal Kayg?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m?na dair özel bir bilgi bulunmamaktad?r. Ölçek, Karanci ve Dirik'in 2003 y?l?nda yay?mlanan ara?t?rmas? kapsam?nda kullan?lm??t?r. Bu nedenle, testin kullan?m y?l? 2003 veya öncesidir.

Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için genellikle yazar veya yay?nevinden izin al?nmas? gerekmektedir. ?lgili makale, ScienceDirect üzerinden eri?ilebilir durumdad?r.

Referanslar

Karanci, A. N. ve Dirik, G. (2003). Predictors of pre and postoperative anxiety in emergency surgery patients. *Journal of Psychosomatic Research, 55,* 363- 369.

Makalenin orijinal linki: sciencedirect.com

Ölçe?in orijinal PDF'si buradan indirilebilir: ameliyata-ozgu-kaygi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ameliyata Özgü Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler sadece ilgili akademik yay?na ba?vurularak elde edilebilir.

Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te sunulamamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM